

čitalnica

sp 35

NAŠ barometer

1989

352 (497 12 Hrastnik)

1001893 1

Dela so stekla . . .

ČRNO OBRAČAMO V BELO

Od tod tudi dejstvo, da je bilo razmeroma malo odmeva v javnosti na odločitev v Hrastniku, kajti preveč je bilo pripravljenega gradiva za pričakovani »ne« o uvedbi občinskega samopriskevka. Ustaljena navada je, da se o črnih revirjih piše čim bolj črno. Najbolj napačno in zanikrno pa je ugotavljanje odločilnega vpliva vodstva, saj temelji na površni oceni dogajanja dolgo časa pred referendumom.

Tokrat je odločil – občan . . .

Če je kdaj, potem je v tem glasovanju odločil in se odločil občan. Odločil pa se je tem laže, kolikor več je vedel, za kaj gre . . . !

Občan, ki se zave teže, moči in odgovornosti svoje odločitve, se zlasti odloči. Če velja komu izreči priznanje, potem gre priznanje Hrastničanom – občanom za njihovo daljnosežno odločitev, ki ni samo gmotne narave, ampak ima nesporno tudi veliko moralno vrednost. Samopriskevka je še en dokaz o pravilni usmeritvi slovenske politike. V družbenem življenju je namreč treba določiti jasne cilje z vsemi posledicami. Če smo sposobni v te naloge vtakati interese večine, je odločitev lahka, četudi njena uresničitev zahteva osebno odrekavanje. Samo v tem odtenku se je hrastniška stvarnost razlikovala od drugih; in zadostna je bila, da se je potrdila v naprednosti in videnju svetlejšega jutrišnjega dne.

Nekateri revirski novinarji so odločitev Hrastničanom, da si s samopriskevkom sami pomagajo v razvoju, označili za svojevrstno zaupanje v občan ali celo za izdajo tako imenovane bianco menice, to je menice brez naslova, kar naj bi pomenilo dvom v izvedbo programa.

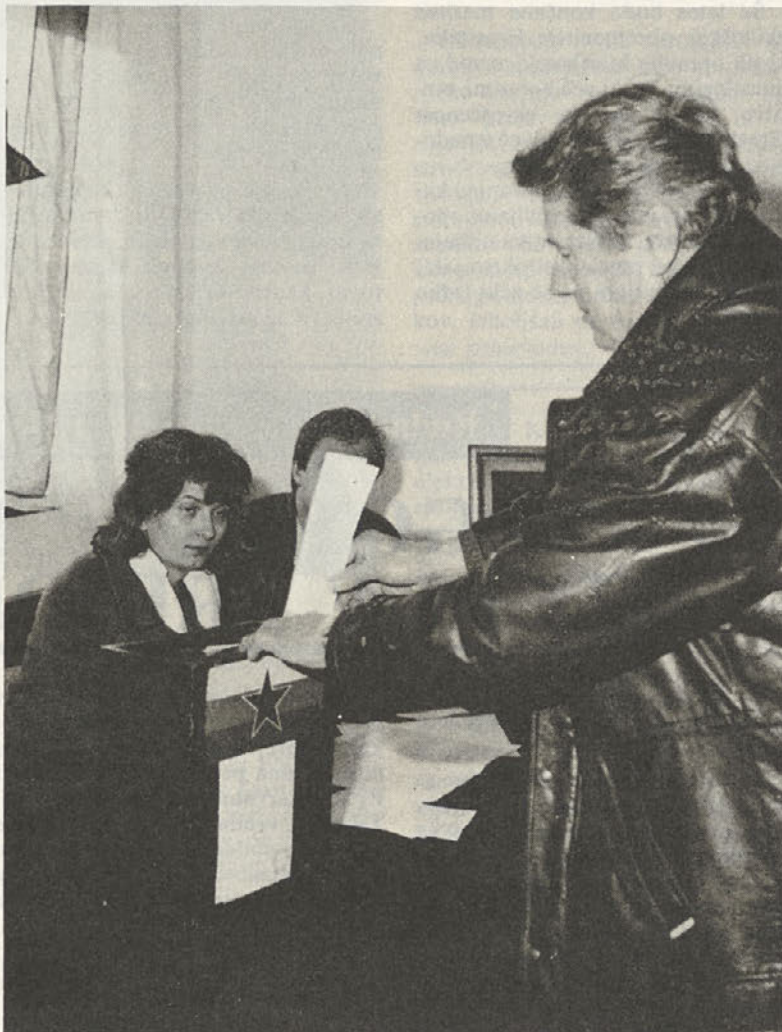
Od besed k dejanjem

Po referendumu je takoj steklo delo za uresničevanje sprejetih oziroma potrjenih nalog. Občinska skupščina je 27. decembra lani preverila referendumske rezultate in sprejela sklep o uvedbi samopriskevka.

Istočasno je občinska skupščina imenovala odbor za nadzor nad zbiranjem in uporabo s samopriskevkom zbranih sredstev za obdobje 1989–1993 v naslednjem sestavu: predsednik mag. Srečko KLENOVŠEK, Pot V. Pavliča 13 – Hrastnik in člani: Anton HOČEVAR, Log 1 – Hrastnik, Srečko KORITNIK, Na Selah 18 – Dol, Alojz MARCEN,

V javnosti je bilo sorazmerno malo odmevov na pritrđilno odločitev Hrastničanom o uvedbi petega samopriskevka. To še zlasti, če upoštevamo pomembnost tega dogodka v množici drugih, ki se jih komentira, kritizira ali kako drugače objavlja . . .

Odločitev v vseljuskem glasovanju je presenetila omahljivce, ki ne morejo razumeti, da se ob odločitvah vedno pokaže pogum tistih, ki vedo, kaj hočejo. Razočarala pa je ta odločitev prav tiste ustvarjalce javnega mnenja, ki jim hrastniška slika ni šla v okvir črnega prikazovanja preteklosti, sedanjosti in bodočnosti ter brezizhodnosti.

Kovk 21 – Dol, Slavica PAVLIČ, Pod Javorjem 16 – Dol, Zdravko POTUŠEK, Boben 31 – Hrastnik, Ruža SIHUR, Log 2 – Hrastnik, Adalbert ZALETEL, Grajska pot 11 – Hrastnik in Vojka ŽELEŽNIK, Novi log 7 – Hrastnik.

Vsi nosilci nalog, to so: krajevne skupnosti, skupnost za otroško varstvo, skupnost za izobraževanje in skupnost za socialno skrbstvo, so bili zadolženi, da ustanove gradbene odbore za posamezne načrtovane gradnje. Ugotavljamo, da so odbori ustanovljeni. Še več, odbori so že začeli delati.

Seveda ne manjka težav . . .

Najtežjo nalogo ima odbor za izgraditev doma za ostarele, ki ga vodi Vlado Sihur. Ta je imel za svojo prvo nalogo uskladitev gradbenega projekta s potrebami občanov, naj se torej gradi tako, da ne bo treba rušiti otroškega vrtca ter drugih stanovanjskih hiš. V ta namen je že opravil pogovor z republiškim strokovnjakom za gradnjo domov inž. Lapuhom.

Republiški inšpektor je nedvomno podprl rešitev, po kateri je dom treba zgraditi v višino, ker ima že sicer po predpisih predvidena dviga-

la, ki se izplačajo šele z višino zgradbe. Še očitnejša pa je usmeritev v ohranjanje okolice, saj je treba okrog takšnih objektov več zelenja kot drugod. V tem smislu je izdelana programska naloga, po kateri so projektanti že pričeli z delom.

Vse je pripravljeno tudi za pripravo zemljišča. Ta se prične z rušenjem stare Roševke kolonije. Prebivalci so že dobili druga, primernejša stanovanja.

Hkrati s pripravami na gradnjo doma potekajo tudi priprave za uvrstitev doma v program skupnosti za socialno skrbstvo in skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Sedanjí program za gradnjo domov v tem srednjeročnem obdobju ne bo v celoti uresničen. Resno se predvideva, da se bo izvedba podaljšala v naslednje obdobje, v katerem pa bo imel prednost prav dom v Hrastniku.

Istočasno s projektiranjem doma za ostarele se pripravlja tudi projekt za popravilo otroškega vrtca in dozidavo šole. Med počitnicami se bodo popravila vrtca morala začeti.

Za posodobitev cest so zbrani predračuni stroškov in seznam del za predvidene cestne odseke v krajevnih skupnostih Dol, Boben, Rudnik in Podkraj. S pripravljalnimi deli, kot sta drenaže in odvodnjavanje, so pričeli na cesti v Ravne.

Tudi v ostalih krajevnih skupnostih gradbeni odbori pripravljajo spiske del in predračune, predvsem pa iščejo pomoč tudi zunaj okvira sredstev iz samopriskevka, da se postori čim več.

Samoupravna komunalna cestna skupnost je pripravila za skupščino gradbeni program za leto 1989.

Tudi Skupnost krajevnih skupnosti usmerja svoja skromna sredstva v prednostni program gradenj, ki jih vsebuje seznam iz samopriskevka.

Namesto sklepa

Dela za uresničevanje programa gradenj iz samopriskevka so stekla. Zagnanost gradbenih odborov in predvsem njihov strokovni pristop že v začetku kažejo, da bo delo zadovoljivo opravljeno. Tako kot z glasovanjem za samopriskevka bo mo Hrastničani tudi z uresničevanjem sprejetega programa obrnili črno v belo ter z delom potrjevali našo odločenost za ustvarjanje svetlejšega jutrišnjega dne . . .

mag. Srečko Klenovšek

Preureditev in prenova hrastniškega gospodarstva

MANJKA NAM ŠOLANIH LJUDI

Štirje nosilci proizvodnje

Hrastniško gospodarstvo, kakršno je sedaj v svoji zgradbi ali sestavi, ni sposobno potegniti naš skupni razvoj na stopnje evropske razvosti in tržne tekmovalnosti, kar naj bi na daljši rok zagotavljalo socialno varnost in udobnejše življenje občanom. Hrastnik ima štiri nosilce proizvodnje – to so podjetja: Rudnik, Sijaj, Steklarna in Tovarna kemičnih izdelkov. Skoraj vsem pa je skupno, – da imajo:

- nizko kvalifikacijsko strukturo ali sestavo zaposlenih,
- velik del energije v proizvodnji;
- visoka odvisnost od uvoza surovin, strojev in tehnologije, in
- ekološko škodljiv vpliv na zaposlene in na okolje.

Vseeno pa je ta, več kot sto let stara industrija – razen Sijaja – lahko vsaj še naslednjih nekaj desetletij nosilka gospodarskega življenja v Hrastniku, ker je to edino, kar imamo, ker se takšne industrije razviti svet ogiblje in ker je ta industrija za Jugoslavijo še vedno v vrhu tehnološkega in ekonomskega znanja na svojem področju.

Razvojna sposobnost je v svetu merilo uspešnega podjetništva že dolgo, pri nas pa si to spoznanje šele utira svojo pot. V Hrastniku so vodstva podjetij še pravočasno zaznala to smer in vse to v zagonu prenove. V razvojnih programih prevladuje odločitev za manjši delež zaposlenih z nižjo kvalifikacijo, za manj porabljene energije in za olajšanje ekoloških težav. Investicijske namere in programi odsevajo hotenja obstoječe industrije, da se v največji meri izvaja iz podedovanih danosti.

Ta usmeritev pa ne more zaustaviti pešanja razvosti občinske skupnosti v primerjavi z drugimi. Še več, posledica modernizacije bodo viški delavcev ter še večje težave za denarno kritje skupnih potreb, ki se jih po sedanjem sistemu krije iz osebnih dohodkov zaposlenih.

V razpravo o razvojnih smereh je posegla zveza komunistov, ki med drugim zahteva, da se ustvari klima, »ki bo omogočala nastajanje in širitev inovacijske dejavnosti, novih zamisli in dejavnosti, izboljšanje kadrovske strukture, polno zaposlenost ob novih programih, zanimivih programov za mlado generacijo, ekološko razbremenitev okolja, pri čemer morajo ti procesi krepiti izvozno in dohodkovno učinkovitost.«

Tri naloge za zaustavitev nazadovanja hrastniške občine

Izvršni svet občinske skupščine je izdvojil tri glavne naloge, katerih uresničitev bi utegnila zaustaviti nadaljnje nazadovanje razvosti hrastniške občine v Sloveniji. Te naloge so:

Prenova gospodarstva v marsikateri skupnosti ostaja samo želja tistih, ki vedo, kaj to pomeni, in tolažba za tiste, ki se zanašajo na vsemogočo in hitro rešitev gospodarskih težav brez napora in odpovedovanja. Vedno bolj pa prodira v ospredje spoznanje, da je to lahko svojevrstno slepilo, če ne temelji na spoznanjih, kaj imamo in kaj bi radi dosegli.

1. Izboljšati kadrovsko strukturo, ki je med najslabšimi v Sloveniji.

2. Odpraviti ali vsaj olajšati škodljive posledice industrijske proizvodnje na okolje in ljudi v rudniku in industriji in zunaj njih.

3. Izdelati programe za nove gospodarske dejavnosti.

Še najbolj učinkovito je opravila delo komisija za določitev in oceno novih dejavnosti. Največ možnosti za uresničitev ima proizvodnja steklenih vlaken kot skupna usmeritev hrastniškega gospodarstva.

Še letos bodo končane meritve ekoloških obremenitev Hrastnika, ki jih opravlja Mariborski zavod za hidrologijo. Dosti več kot same meritve pa je vredna osveženost Hrastničanov, ki nočejo več v nedogled prenašati tega bremena.

Na področju izboljševanja kadrovske strukture doživljamo popoln neuspeh. Iz Hrastnika odhajajo že v praksi potrjeni strokovnjaki, mlade šolane ljudi pa se zelo težko zaposluje.

Brez dvoma je prodor spoznanja o razmerah, kakršne so, zelo dragocena vrednota. Iz te se bo lahko razvilo gibanje, ki bo nosilce družbeno-političnega življenja v občini obvezoval in prisilil k spreminjanju obstoječega in uveljavljanju novega na gospodarskem in negospodarskem področju.

Če je komu prav ali ne, moramo priznati, da nam za učinkovito prenovo sedanje industrije manjka šolanih ljudi, kaj šele za kaj novega.

Naloge, ki jih je nujno treba najprej urediti po usmeritvi izvršnega sveta skupščine občine, so določene, razumljivo pa je, da jih bo mogoče uresničiti samo, če bodo tudi finančno podprte.

Na temelju primernih programov so sredstva za razvoj iz domačih in tujih virov na razpolago, vednar je v okviru naše skupnosti treba zagotoviti kadre, prostore in začetna sredstva za raziskave in programe.

Razjasnjene razvojne možnosti

Na februarjem zasedanju občinske skupščine so bili sprejeti sklepi, ki pomenijo razjasnitev razvojnih možnosti. Med drugim je opredeljeno:

1. Ob racionalizaciji poslovanja bo treba ekonomske in tehnološke viške delavcev prezaposliti v terciarne dejavnosti, v obrt in v novoustanovljena skupna podjetja novih dejavnosti.

2. Za ohranitev števila delovnih mest je odgovorna vsa družba, predvsem pa je odgovorno gospodarstvo, ki mora zagotoviti sredstva za prestrukturiranje in razvoj.

3. Skupna poraba ni sama sebi namen, saj je samoupranvi del družbenoekonomskega življenja.

Opredelitev občinske skupnosti je znana, nosilci obveznosti nalog pa tudi.

Ob skupnih spoznanjih potreb po razvoju ne bo težko najti moči in sredstev za uresničitev sprejetega, če vemo, da je to neogibno za stopnje v korak z drugimi in s trdno voljo, da moremo in moramo jutri bolje živeti, kot smo živeli včeraj in kot živimo danes!

mag. Srečko Klenovšek

Rudnik rjavega premoga Hrastnik

NEGOTOVA USODA TUDI V PRIHODNJE?

Že bežen pogled v leto 1987 in primerjava z načrti za letošnje leto potrjujeta uvodno ugotovitev...

Temeljna organizacija združene dela Rudnik rjavega premoga Hrastnik je po letnem programu za izkoriščanje premoga za leto 1987 planiral proizvodnjo 580.000 ton (zahteve elektroenergetske bilance Slovenije). Zaradi pomanjkanja rudarskih delavcev je sozd REK EK sklenila samoupravni sporazum o dolgoročnem sodelovanju z Geološkim zavodom Ljubljana. Delavci te delovne organizacije naj bi po planu nakopali na posebnih deloviščih v jami Hrastnik 70.000 ton kvalitetnega premoga. Plan proizvodnje pa je bil dosežen le 89 odstotno, saj smo imeli vse leto težave z jamskimi ognji, blatom in vodo, medtem ko so se delavci Geološkega zavoda na delovišču v Kotnem polju le težko privajali na širokočelno odkopno metodo, na povečano višino etaže in pridobivanje premoga iz stropa ter na upravljanje s hidravličnim podporjem, s katerim je bilo čelo podgrajeno.

V letu 1988 so se opisane težave iz leta 1987 še stopnjevale, maja pa

Pravkar končane razprave o poslovanju v letu 1988 so ponovno postavile pred tisočlanski kolektiv Rudnika rjavega premoga Hrastnik vprašanje, kako naprej. Izguba 12.409.723 dinarjev je bila sicer pred oddajo zaključnega računa pokrita z revalorizacijskimi odhodki, rezervnim skladom IB EPS, rezervnim skladom Separacije Trbovlje in rezervnim skladom RŠC Trbovlje, vendar ostajajo akutne težave, s katerimi se že leta in leta ubada elektrogospodarstvo, predvsem pa premogovništvo, nerešene. Nestabilnost in nedodelanost razvojnih konceptov energetike je v preteklem desetletju povzročila rudarskim kolektivom ogromno škodo.

se je pričel generalni remont TET-II, ki je povsem vplival na obseg, dinamiko in kvaliteto proizvodnje. Z ogromnimi napori rudarjev in optimalnim izkoriščanjem tehničnih možnosti smo plan proizvodnje za leto 1988 presegle za 3.400 ton (plan je bil 490.000 ton). Proizvodnjo smo tudi po kvaliteti (planirana kurilna vrednost) presegle za 143.869 TJ. Kljub težavam zaradi sanacij, ognjev, likvidacij čel in kljub nemočim transportnim pogojem nam je uspelo s povečano proizvodnjo v novembru in decembru preseči tudi vse planirane storitve.

Omenjene proizvodne rezultate smo dosegli s 1026 zaposlenimi, od tega je bilo 780 jamskih delavcev.

Poslovno leto 1989 pričenjamo z dvema vzpodbudnima novicama:

Republiška komisija za presojo investicij je dala soglasje na Aneks II k Investicijskemu programu »Odpiranje novih predelov slojišč na področju Hrastnika in Trbovelj ter za modernizacijo procesa proizvodnje premoga«, katerega sestavni del je nov prevažalni jašek Hrastnik-2. Ta bo omogočil sodoben transport materiala, opreme in ljudi in omogočil eksploatacijo premoga do kote – 200 m. Obstoječi jašek Hrastnik pa bo preurejen za izstop izrabljenega zraka. Jašek Hrastnik-2 nakazuje perspektivo rudarjenja na območju Hrastnika za nadaljnjih 40 let.

V vseh srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih dokumentih SR Slovenije se pojavlja nova, velika porabnica rjavega premoga TE-TO

Tovarna kemičnih izdelkov

ZAKAJ REKONSTRUKCIJE

Bliža se nam čas, ko bo od nas zahteval hitro in uspešno prilagajanje tržnim razmeram. Učinkovitost našega dela se bo merilo in ocenjevalo na trgu z različnimi mehanizmi. Z njimi se bo preverjalo tudi naš dolgoročni razvojni program, s katerim si moramo ohraniti in izboljšati svoje mesto na trgu in v družbi nasploh. Njegova osnova je bila postavljena še pred leti in del tega programa smo uspešno uresničili, letos pa bomo njegovo uresničevanje nadaljevali.

Pričenjamo rekonstrukcijo kloralkalne elektrolize

Letošnje leto pomeni pričetek rekonstrukcije ali prenove kloralkalne elektrolize. Z nje se bomo uvrstili med tiste proizvajalce klora, ki ga proizvajajo z najmodernejšim membranskim tehnološkim postopkom.

Ekonomski vidik projekta se odraža v zmanjševanju porabe električne energije za 36 odstotkov na tono proizvedenega klora in v zmanjševanju nekaterih drugih stroškov, kar bo zmanjšalo celotne stroške obratovanja za okrog 40 odstotkov. Rezultat zmanjševanja stroškov na tono proizvedenega klora bomo izkoristili za povečanje proizvodnje za približno 40 odstotkov. Izboljšali pa bomo tudi kakovost proizvodov, odpravili onesna-

ževanje potoka Boben z živim srebrom in drugimi odpadkami. In boljši delovni pogoji (odprava živega srebra) bodo omogočili odpravo benifikacije zaposlenih v elektrolizi.

Odplake bodo očiščene trdnih snovi skoraj stoodstotno

Sanacijski ali izboljševalni program za čiščenje industrijskih odplak je drugo pglavitno področje, pomembno za nadaljnji razvoj tovarne. Z rekonstrukcijo parnega kotla bomo odpravili onesnaževanje zraka s plinom - žveplovim dioksidom (SO₂) ter vodnih tokov s pepelom. Nadaljevali bomo s predelavo odpadnih snovi v sekundarne surovine, preostale trdne odpadke pa bomo začeli odlagati na deponijo Unično. Kar 99,6-odstotno bomo Nadaljevanje na 4. strani

Pred odhodom na delo v globino ...

III., ki naj bi po letu 1995 skupaj z obstoječo TET II porabila letno 1.500.000 ton rjavega premoga. V tem objektu vidimo rudarji tudi svojo dolgoročno proizvodno preumeritev na proizvodnjo energetskega premoga in izboljšanje kritičnih ekoloških razmer v Zasavju.

Sanacijski program za izboljšanje poslovanja pa je nakazal še dve izredno pomembni razvojni komponenti:

- **Proizvodnjo je treba opreti na lastne sile:** v prihodnje bomo tuje izvajalce zaposlili le za specialna investicijska dela; intenzivno bomo iskali in razvijali nove programe, ki bodo omogočili produktivno zaposlovanje ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev, predvsem delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo.

- **Z nadaljnim posodabljanjem tehnološkega procesa za proizvodnjo premoga** (opremljanje odkopov z odkopnimi stroji, izpopolnjevanje hidravličnega podporja, strojna izdelava prog, posodobitev transporta itd.) in **separacije premoga** (suhi postopki separiranja, pri katerih bodo debele vrste premoga le še stranski produkt) **doseči najmanj 30 % pocenitev rjavega premoga.**

Zaradi ekoloških zahtev bomo v prihodnje pridobivali premog tako, da ne bomo posegali v nova pridobivalna območja, tehnologijo pa uredili tako, da po letu 1991 ne bomo onesnaževali reke Save. Z zgraditvijo novih termoenergetskih objektov bomo premog oddajali tja, kjer bo ob kurjenju naših premogov delovalo tudi čiščenje dimnih plinov. Menimo, da bo tako naš premog postal tržno zanimiv vir domače energije.

S prenehanjem eksploatacije premoga na površinskih kopih smo se spoprijeli z zahtevno nalogo - sanacijo ali ureditvijo površine, poškodovane po rudarjenju, in njeno usposobitev za nadaljno gospodarsko rabo.

V lanskem letu smo uspešno končali ustavitev in obvladanje nevarnega plazu Novi Dol, letos pa smo se v sodelovanju DO PUH Ljubljana lotili večjega plazna na Blatah, pričeli zasipavati z jalovino gradbeno jamo nekdanjega površinskega kopa Ojstro ter opravljali najnujnejna odvodnjevalna dela na tem območju.

V nekaterih predelih jam bomo pričeli zasipavati odkopne, prazne prostore, da bi tako zmanjšali rušilni vpliv pridobivanja premoga na

površino. Kot zasipni material bomo v skladu z načrti uporabljali elektrofiltrski pepel z dodatki. Isti zasipni material bomo porabili tudi za zapolnjevanje razpok na površini.

Do leta 1981 se v rudnike rjavega premoga SR Slovenije ni vlagalo. V obdobjih 1981-1985 in letih 1986-1987 pa smo vlagali predvsem v gradnjo objektov primarne energije in v raziskave novih rudnih zalog. Sredstva se je usmerjalo pretežno za vzdrževanje nivoja proizvodnje, stalnosti in mehaniziranosti odkopavanja. Bodoča vlaganja pa so predvidena za strateško dolgoročno odpiranje novih zalog premoga v večjih globinah na osnovi rudnih rezerv, ugotovljenih s sprotimi geološkimi raziskavami.

Scenarji razmer po požaru v elektrostrojnih delavnicah decembra 1984 in intenzivne priprave na največjo investicijo v zgodovini Rudnika Hrastnik so popolnoma spremenile tudi podobo zgornjega Hrastnika. Novozgrajene elektrostrojne delavnice, obnovljen bunker za premog in preurejene garaže, so se nevsiljeno zlepe v center s sodobnimi poslovno-stanovanjskimi objekti in centralnim spomenikom.

Vzporedno z omenjeno investicijo (jašek Hrastnik 2) bo nastajalo novo, sodobno križišče v KS Rudnik, staro stanovanjsko naselje v koloniji pa se bo postopno spreminjalo v urejen industrijski prostor za rudnikove potrebe.

Za letos smo načrtovali proizvodnjo 500.000 ton premoga in za

5% povečanje vseh storitev. Prepričan sem, da bomo z doslednim uresničevanjem sprejetih ukrepov in z najustreznejšo organiziranostjo rudnika v skladu z Zakonom o podjetjih načrte uresničili. Še vedno pa nas pestijo dvomi o vlogi in mestu premogovnikov znotraj elektrogospodarstva, o pravičnejši delitvi prihodka, o urejanju cenovnih razmerij in o motivaciji za naporno delo pod zemljo.

Kako bo v letošnjem letu, je težko napovedati. S 1. februarjem se je podražila električna energija, vendar ne z uveljavitvijo skupnih elementov, ampak na podlagi odloka zveznega izvršnega sveta (ZIS). Za nas, v Sloveniji, je tak razplet dogodkov, ko se skupni elementi uveljavljajo le izjemoma, še mnogo težji. Naša primarna energija je namreč dražja od jugoslovanskega povprečja, na katerega so naravni skupni elementi. Zato bi tudi v primeru, če bi bili skupni elementi dosledno uveljavljeni, komaj pokrivali enostavno reprodukcijo.

Očitno je, da bo treba na ureditev skupnih elementov in politike na področju elektrogospodarstva počakati na stališča novega ZIS. Predlog zakona o cenah nakazuje, da tudi v prihodnje elektrogospodarstvo ne bo samostojni blagovni-tržni proizvajalec, to pa tudi pomeni, da se tega najpomembnejšega elementa poslovanja ne bo urevalo v okviru republike ampak v zvezi.

Zato se sprašujemo: ali negotova usoda tudi v prihodnje?

Vladimir Sihur

ZMANJŠATI PORABO ENERGIJE

Prednost varčevanja z energijo

Razvoj in perspektiva vsakega podjetja sta odvisna predvsem od dejavnosti oziroma proizvodnje, ki jo opravlja. Za proizvodnjo Steklarne je značilno, da je energetsko draga, kljub temu pa tržišču potrebna. Zaradi velike porabe energije in njene visoke cene ta dejavnost ni posebej akumulativna, zato se od časa do časa najdemo v krizi. Da bi takšna krizna obdobja premagovali čim lažje, dajemo v razvojni politiki Steklarne prednost varčevanju z energijo.

Zaradi tega smo razvojno politiko usmerjali po srednjeročnih planskih obdobjih, v katerih smo poskušali glede na možnosti izboljševati naše poslovanje in si tako zagotavljati ustrezno perspektivo. V srednjeročnem obdobju 1986-1990 je naš razvoj usmerjen na:

- uresničitev nekaterih investicij,
- posodobitev sedanjega strojnega parka,

Razvoj je med osnovnimi vprašanji vsakega podjetja, saj pomeni perspektivo za v njem zaposlene delavce, kot tudi možnost zaposlitve za tiste, ki vanj prihajajo, najtesneje pa je z razvojem povezano tudi ustvarjanje dobička.

- racionalno zaposlovanje,
- iskanje možnosti za razvoj novih dejavnosti.

Pri sprejemanju tega plana smo ocenjevali, da bi z njegovo uresnitvijo dosegli določen napredek, ki bi nam dal primerno osnovo za nadaljnje delo. Po treh letih izpolnjevanja nalog s tega področja smemo reči, da večino dogovorjenega izpolnjujemo. Je pa res, da časovno nekoliko zamujamo. Predvsem zaradi objektivnih razlogov, ki izvirajo iz razmer v naši družbi.

Investiramo v posodobitev zmesarne in posodobitev strojne opreme

V preteklih treh letih smo izpeljali investicijo v zmesarno, kar je bila naša dolgoletna želja in potreba.

Rekonstruirana in posodobljena ter računalniško vodena zmesarna nam bo v prihodnje zagotavljala po sestavi bolj stalno, kvalitetno zmes in s tem tudi kvalitetnejše izdelke. S postavitvijo silosov za surovine bomo nekaj storili tudi na področju ekologije, toda temu vprašanju bomo morali prihodnje dati še večji poudarek. Pomembna bo zlasti odločitev glede satinirnice, ki jo bo treba modernizirati ali pa nadomestiti z drugačnim delom.

Drugih pomembnejših investicij v tem obdobju nismo predvideli, smo si pa zastavili precej zahteven program posodobitve tovarne.

Znano je, da je naša strojna oprema izredno stara in prav zato ne omogoča več dovolj kvalitetne proizvodnje. Zaradi tega smo prijavi investicijo za posodobitev strojne opreme na razpis Mednarodne banke za obnovo in razvoj. Po treh letih nam je proti koncu leta 1988 uspelo dobiti posojilo 4.500.000 USA dolarjev, ki ga je omenjena banka dala za energetsko varčne projekte. Posojilo je dokaj ugodno, vendar zahteva 25-odstotno lastno udeležbo. Ob koncu leta 1988 smo sklenili vse potrebne pogodbe; pričele so se že prve dobave opreme.

Po tem projektu bomo zamenjali dva dotrajana IS stroja in ju nadomestili z naj sodobnejšimi, električno krmiljenimi. Uredili bomo kompresorsko postajo, dobili nove, ekonomičnejše hladilne peči ter potrebno računalniško opremo.

Vsekakor bo ta poseg v naši proizvodnji osnova za uspešno nadaljnje delo. Skupaj z novo zmesar-

no pa bo ta investicija tudi solidna osnova za boljše izvozne možnosti, saj moramo izvoz na vsak način še povečati.

Poleg naštetih investicij v posodobitev proizvodnje smo v preteklih letih s sredstvi za naložbe zagotavljali enostavno reprodukcijo in še nekatere posodobitve v proizvodnji.

Kupili tudi računalniško opremo

V želji, da gremo v korak z ostalim gospodarstvom, smo kupili precej računalniške opreme in pričeli uporabljati računalnike v proizvodnem procesu. Prepričani smo, da je nujno tudi temu področju namenjati ustrezno pozornost. Prav tako smo se v zadnjem času vključili v evropski proces kodiranja in bomo to nalogo do leta 1992 izpeljali prek gospodarske zbornice.

Skratka, posodabljanje in investiranje je naravnano tako, da bomo zagotovili kvalitetno proizvodnjo za domače in tuje tržišče, kar pomeni dobro perspektivo za podjetje v naslednjem obdobju.

Projektiramo pa še proizvodnjo steklenih vlaken

Ker vemo, da bo konkurenca za proizvodnjo, ki se odvija v našem podjetju, iz leta v leto hujša, smo namenili ustrezno skrb tudi novim dejavnostim. Sedaj je v ospredju naše pozornosti proizvodnja steklenih vlaken. Ta čas že projektiramo tako proizvodnjo, za katero pa že vemo, da bo zahtevala veliko denarja. Zato smo se odločili, da projekt financiramo skupaj s Tovarno kemičnih izdelkov in z Rudnikom Hrastnik in da poskusimo k uresnitvi pritegniti še širši krog interesentov.

Branko Milinovič

ZAKAJ REKONSTRUKCIJE

Nadaljevanje s 3. strani

Pomembna je tudi kadrovska prenova

V našem podjetju smo v letu 1987 opravili temeljite priprave na reorganizacijo. V okviru teh priprav smo določili tudi temelje kadrovske politike, ki se bodo - povezani z rekonstrukcijo kloralkalne elektrolize in drugih programov - začeli uresničevati. Kadrovska prenova zahteva izboljšanje strukture zaposlenih, povečano kakovost njihovega dela, predvsem pa produktivnejšo zaposlitev vseh delavcev. Del proizvodnje v novi elektrolizi bo krmiljen s procesnim računalnikom, kar skupaj z uvajanjem informatike na nekaterih vitalnih točkah v našem podjetju pomeni velik napredek tudi na tem področju.

Celotni koncept rekonstrukcije je zasnovan tudi na nekaterih lokacijskih spremembah. Proizvodnja bazične kemije se bo razvijala na sedanji lokaciji, predelovalna kemija (čistila, kozmetika, aditivi) pa se bo skupaj z vodstvom podjetja preselila za Savo, kjer imamo rezervirano zemljišče za nadomestne objekte.

odplake očiščevali trdnih snovi ter tako skoraj v celoti odpravili onesnaževanje voda. S tem nadaljujemo v že začete ukrepe na ekološkem področju.

Čiščenje industrijskih odplah kratkoročno sicer nima ekonomskih učinkov, je pa naš prispevek k uresnitvi družbenih usmeritev za izboljševanje okolja.

Naložba v prenavo elektrolize je v vseh planskih dokumentih naše občine in SR Slovenije. V njej sproti informiramo vodstvo občine in druge organizacije. Z rekonstrukcijo elektrolize se bomo uvrstili med podjetja z najmodernejšo tehnologijo, z njenim gospodarnim izkoriščanjem pa pričakujemo vrhunske rezultate.

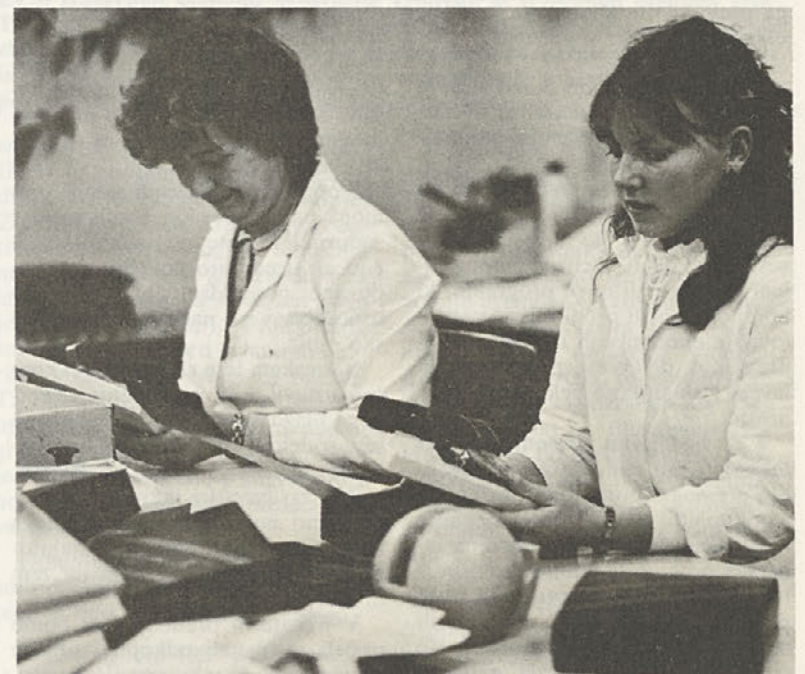
Dobra osnova za dvig standarda in življenja nas vseh . . .

Vodstvo podjetja meni, da naložba v rekonstrukcijo kloralkalne elektrolize pomeni prenavo tovarne na podobnem nivoju, kot je bila prenova na začetku šestdesetih let. Za doseg tega cilja pa moramo obstoječo proizvodnjo in poslovno politiko voditi tako, da bomo naložbo skupaj s sovlagatelji tudi zmogli.

Zavedamo se, da naloge niso lahke. Njihovo uresničevanje bo zahtevalo velike napore vseh zaposlenih, še posebno vodstvo podjetja in tistih, ki bomo neposredno in posredno sodelovali pri uresničevanju naložbe.

Izračuni in ocene kažejo, da bo naložba ekonomsko učinkovita, zato moramo zanjo tudi nekaj žrtvovati. Za vse zaposlene je pomembno, kako poslujemo danes; še pomembnejše pa je, kako bomo poslovali jutri, ko bodo prišli vprašati za delo tudi naši otroci. Imamo dobro osnovo za dolgoročni dvig standarda in življenja vseh nas. Za takšne cilje pa se splača delati. Mar ne?

Peter Kovač

Predelovalna kemija, torej tudi kozmetika, se bo preselila za Savo...

Sijaj

POSLEJ SAMOSTOJNA ENOVITA DELOVNA ORGANIZACIJA

Razlogov za izločitev je bilo več, predvsem pa sta nas vodila naslednja dva:

* Zakon o podjetjih je tozde postavil v popolnoma drugačen statusni odnos, kot so ga imeli v obdobju, ko smo se združili. Sijaj bi

V zadnjih mesecih preteklega leta smo se delavci Sijaja odločili, da se izločimo iz delovne organizacije Steklarna-Sijaj in spet oblikujemo samostojno delovno organizacijo.

postal zgolj proizvodna enota, delavnica; in vprašljiva bi bila njegova razvojna perspektiva ter s tem tudi položaj na trgu.

* Kot samostojna, srednje velika delovna organizacija bomo lažje izkoristili svoje prednosti; še posebej v tem, zelo občutljivem času.

Odločitev za izločitev iz delovne organizacije Steklarna-Sijaj in njena izpeljava sta bili vse prej kot lahka, vendar smo to delo opravili. Sedaj že poslujemo kot enovita delovna organizacija, brez tozdov, skupaj z delovno enoto Ellux v Ljubljani, ki je še naprej v našem sestavu. Zaposluje 316 delavcev, med katerimi jih je 9 z visoko izobrazbo, 2 z višjo izobrazbo in 45 delavcev s srednjo izobrazbo, ostali pa so kvalificirani, polkvalificirani in nekvalificirani profili. V organizacijskem smislu smo organizirani v petih sektorjih; poleg proizvodnega imamo še sektor za inženiring in razvoj, sektor za trženje, gospodarsko-računski sektor in splošni sektor.

Predvsem izboljšati kakovost svetil

V proizvodnem programu še naprej ostajamo proizvajalci dekorativnih svetil s prvo nalogo, da letos vložimo največje možne napore v izboljšanje njihove kvalitete. Še kako se zavedamo, da zmanjševanje kupne moči prebivalstva v Jugoslaviji zmanjšuje tudi število potencialnih kupcev naših izdelkov. Tisti, ki to vendarle bodo, pa bodo iskali in kupili le oblikovno in po izdelavi kvalitetne izdelke, saj je svetilo vendarle izdelek trajne vrednosti.

Predvsem zaradi tega postavljamo zahtevo po izboljšanju kvalitete svojih izdelkov pred vse druge, obenem pa nam bodo s tem širše odprta tudi vrata v izvozu.

Delež naše proizvodnje, ki jo bomo izvozili, mora biti večji, predvsem pa bomo strmeli za tem, da bomo izvažali več tistih izdelkov, ki so višje stopnje predelave, v katere je pač vložena več dela. Cene domačih materialov so namreč že kar občutno večje, kot so cene evropskih materialov, zato je konkurenčnost vse težja. Naš cilj je, da že letos izvozimo 25 % svoje proizvodnje, to je za skoraj 2 milijona USA dolarjev. Cilj je sicer zelo optimističen in visoko zastavljen, vendar mislimo, da le tako lahko računamo na dobro prodajo.

Povečati delež proizvodnje za opremo objektov

Tretji cilj je povečati delež proizvodnje, namenjene opremi objektov, kot so: hoteli, trgovinski prostori, športni in drugi objekti. Naš

argument za to je popolnoma osvojena halogenska razsvetljava, v svetu sicer že nekaj let poznana, v Jugoslaviji pa se je pojavila šele v preteklem letu. Tehnologijo smo osvojili in že prodajamo lastne izdelke iz domačega materiala.

Pomembna je tudi poslovna odločitev, da poleg svetlobnih teles ponudimo arhitektom in investitorjem kompletno opremo za spuščene stropove, ki so nasploh uveljavljeni v gradbeništvu in arhitekturi.

Tudi v tem delu programa prodiramo na tuje trge. V decembru smo opremili hotel Forum v Bratislavi, letos smo že podpisali pogodbi za dva hotela na Kubi in v Moskvi, sedaj dobavljamo svetila za zgradbo prezidija Akademije znanosti v Moskvi...

Cilji so realni, toda . . .

Skratka, rezultati kažejo, da imamo realne cilje, za njihovo uresničitev pa potrebujemo le dovolj energije in sposobnosti ter seveda tudi ustrezno tehnično in tehnološko opremljenost. Ta je namreč sedaj v povprečju zadovoljiva, odpraviti pa bomo morali nekatera, že dolgo časa prisotna ozka grla. Najbolj kritičen je oddelek za galvanski nanos kovin, pravzaprav prvi zametek današnjega sijaja. V vseh drugih obratih smo v letih doslej širili proizvodnjo z novimi prostori, le galvana je bila ves čas ob strani.

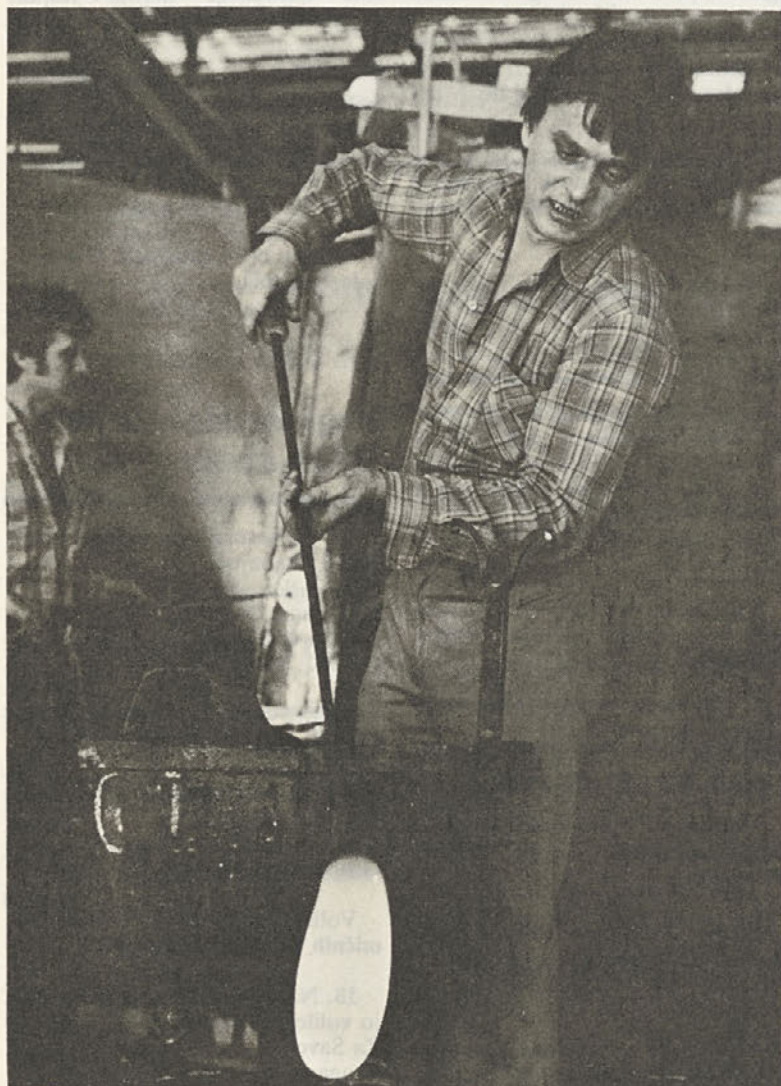
V teh dneh smo v tem obratu uvedli tretjo izmeno, čeprav vemo, da je to le začasni izhod. Zato se bomo lotili večje naložbe v tem obratu za razširitev obratnih prostorov ter avtomatizacijo postopka, vendar bo to tehnično in finančno precej zahtevno.

Tudi v drugih obratih bodo potrebni nekateri posegi in manjše naložbe. Treba je namreč vedeti, da je dekorativna svetilka tudi modni artikel. Poleg njene oblike se venomer spreminja tudi obdelava in vrsta površinske zaščite. Če je bila še pred dvema letoma ali pred tremi leti moderna lakirna izvedba, letos vsi kupci sprašujejo za svetili v sijajno polirani medenini. Take modne muhe pa bistveno vplivajo na proizvodne zmogljivosti.

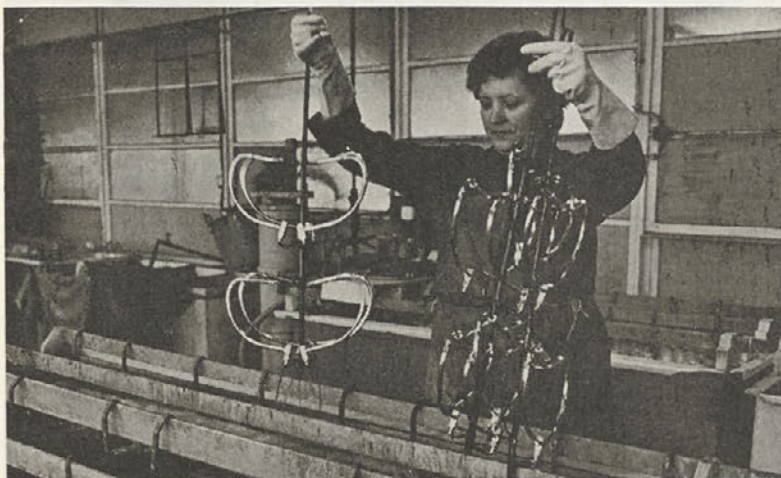
Ob vseh teh načrtih pa seveda tudi v Sijaju ne pozabljamo na osnovno nalogo, da kakršenkoli poseg ali anovost v tehnologiji ne sme posegati v okolje tovarne in ga onesnaževati.

Taki so naši načrti za letos in še za prihodnje leto! Vsekakor lahko z občutkom varnosti gledamo naprej, seveda pa ne smemo pri tem pozabiti, da imamo nasproti sebi močno konkurenco, ki nas želi izriniti in prehiteti. Ali bomo to dovolili, je odvisno predvsem od nas samih...

Marjan Pergar

Ni še tako daleč čas, ko so hrastniški steklarji vse izdelke naredili ročno... Sedaj izdelajo ročno le še petino vse proizvodnje; zvečine takih izdelkov, ki jim stroji še niso kos.

Nanos kovin v Sijajovi galvani.

V nedeljo, 2. aprila

OSEBNO IZJAVLJANJE O SLOVENSKEM DELEGATU V PREDSEDSTVU SFRJ

Krajevna skupnost Boben

1. Na prvem volišču volijo volilci, stanujoči:
Boben
Čeče št. 45 do 56, 56a, 56b, 93, 94, 97, 97a 99 do 108 in 110 in v hišah brez hišnih števil.

Volišče bo v Domu družbenopolitičnih organizacij v Čeah.

2. Na drugem volišču volijo volilci, ki stanujejo v hišah z naslednjimi hišnimi številkami:
Čeče št. 57 do 92 in 95 do 98 in 109.

Volišče bo v stanovanjski hiši Franca Jesenška.

Krajevna skupnost Rudnik

3. Na tretjem volišču volijo volilci, stanujoči:
Cesta 3. julija
Pot Josipa Brinarja
Studence

Volišče bo v prostorih Gasilskega doma TOZD PPR Hrastnik (nad vhodom v jamo Ojstro).

4. Na četrtem volišču volijo volilci, stanujoči:
Pot Vitka Pavliča št.: 10 do 13
Trg Franca Kozarja št.: 14 do 20
Cesta padlih borcev

Volišče bo v prostorih Godbene-ga doma rudarske godbe.

5. Na petem volišču volijo volilci, stanujoči:

V nedeljo, 2. aprila, bomo delovni ljudje v Sloveniji – seveda tisti, ki imamo volilno pravico – v krajevnih skupnostih z neposrednim, tajnim izrekanjem določili kandidata za člana predsedstva države iz naše republike. Na volilnih listih bosta dva možna kandidata, triinšestdesetletni inž. Marko Bulc in devetintridesetletni dr. Janez Drnovšek. Ta dva sta na republiški kandidacijski konferenci dobila največ glasov, prvi 139 in drugi 119 izmed 173 glasujočih delegatov.

Se pravi, glasovali bomo tudi delovni ljudje hrastniške občine, ki bomo imeli v desetih krajevnih skupnostih 34 volišč. Vsa bodo odprta na dan osebne izjavljanja, v nedeljo, 2. aprila letos, od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Cesta Adama Dušaka
Ulica mladih borcev
Pot na Kal
Ulica prvoborcev

Volišče bo v gostišču Senica.

6. Na šestem volišču volijo volilci, stanujoči:
Naselje Aleša Kaple št.: 5 do 24

Volišče bo v novih mladinskih prostorih – Naselje A, Kaple 6.

7. Na sedmem volišču volijo volilci, stanujoči:
Log št.: 6, 13 do 15a, 17, 20 in 21

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik.

8. Na osmem volišču volijo volilci, stanujoči:
Log št.: 7, 10, 11, 12, 16, 18 in 19

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik.

9. Na devetem volišču volijo volilci, stanujoči:
Log št.: 23 do 25
Veličkova cesta
Pot Vitka Pavliča št.: 1 do 8 in 16 do 20

Volišče bo v klubskih prostorih samskega doma tozda RRP, Hrastnik.

10. Na desetem volišču volijo volilci, stanujoči:
Log št.: 1 do 4
Trg Franca Kozarja št.: 2 in 7

Volišče bo v sejni sobi Delavskega doma Hrastnik.

11. Na enajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Novi Log št.: 2 do 10, 14, 16, 21, 22, 23, 25 in 26

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik.

12. Na dvanajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Novi Log št.: 12, 13, 15, 17, 18, 19, 19a 19b, 19c 19d, 19e in 20.

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik.

13. Na trinajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Novi Log št.: 11, 24, 27 in 28
Log št.: 22, 26 do 28 in 29 do 31

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik.

14. Na štirinajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Log št.: 28a, 28b, 28c, 28d, 28e

Volišče bo v prostorih Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik – glasbeni kabinet.

15. Na petnajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Naselje Aleša Kaple št.: 1 do 4
Novi dom
Cesta 1. maja št. 47 do 50, 55 do 61, 66 do 69, 71 do 84 in 86.

Volišče bo v prostorih Glasbene šole Hrastnik.

Krajevna skupnost Steklarna

16. Na šestnajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Taborniška pot
Pot Franca Pušnika
Dolska cesta
Cesta 1. maja št.: 38 do 46

Volišče bo v prostorih Taborniškega doma v Hrastniku.

17. Na sedemnajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Cesta 1. maja št.: 20 do 36
Grajska pot št.: 8 do 11

Volišče bo v jedilnici Tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik

18. Na osemnajstem volišču volijo volilci, stanujoči:
Za Savo
Draga
Grajska pot št.: 1 do 6

VABILO

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije

v a b i

na neposredno izjavljanje

o možnih kandidatih za člana predsedstva SFRJ
iz SR Slovenije,

ki bo v nedeljo, 2. aprila letos.

Glasovalna mesta bodo odprta od 7. do 19. ure.

Predsednik RK SZDL
Joše Smole, l.r.

Cesta Hermana Debelaka
Cesta 1. maja št.: 1 do 18

Volišče bo v prostorih **Gasilskega doma Steklarne Hrastnik.**

19. Na **devetnajstem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Podkraj št.: 59 do 93 in 95

Volišče bo v prostorih **Brodarskega društva Hrastnik**

Krajevna skupnost Prapretno

20. Na **dvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Praprotno
Plesko

Volišče bo v **Zadružnem domu Prapretno.**

Krajevna skupnost Podkraj

21. Na **enaindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Podkraj št.: 13 do 58, 94, 96 in 97

Volišče bo v prostorih **bivše Osnovne šole Podkraj.**

Krajevna skupnost Krnice-Šavna peč

22. Na **dvaindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Šavna peč

Volišče bo v prostorih **Doma krajevne skupnosti Krnice-Šavna peč.**

23. Na **triindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Krnice

Volišče bo v **stanovanjski hiši pri Kuharju v Krnicah.**

Krajevna skupnost Dol pri Hrastniku

24. Na **štiriindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Črdenc
Planinska cesta
Grča
Cesta VDV brigade

Volišče bo v prostorih **Osnovne šole narodnega heroja Rajka, Hrastnik, Enota Dol pri Hrastniku.**

25. Na **petindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Trg borcev NOB
Pod Javorjem

Volišče bo v **prostoru Doma KS Dol pri Hrastniku.**

26. Na **šestindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Pot Hameršak Emila
Pod hribom
Na Selah
Partizanska cesta št.: 1 do 27 in 29 do 33
Krištandolska cesta
Slatno

Volišče bo v **Klubu Svobode, Dol pri Hrastniku.**

27. Na **sedemindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Partizanska cesta št.: 28, 34 do 86
Krištandol št.: 6 do 8 in 12

Volišče bo v **čakalnici obrata Rudnika Dol, tozdr RRP Hrastnik.**

28. Na **osemindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Brnica

Volišče bo v **stanovanjski hiši Ervina Šentjurca, Brnica 14.**

29. Na **devetindvajsetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Kal

Volišče bo v **prostorih planinskega doma na Kalu.**

Krajevna skupnost Marno

30. Na **tridesetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Marno
Unično
Krištandol št.: 1 do 5, 9 do 11, 13 in 15
Brdce

Volišče bo v **prostorih Doma družbenopolitičnih organizacij KS Marno.**

Krajevna skupnost Kovk

31. Na **enaintridesetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Kovk

Volišče bo v **prostorih Doma družbenopolitičnih organizacij KS Kovk.**

Krajevna skupnost Turje-Gore

32. Na **dvaintridesetem volišču** volijo volilci, stanujoči:

Turje št.: 1 do 33, 54 do 59 in 61 do 63
Gore št.: 1 do 28

Volišče bo v **prostorih bivše Osnovne šole Turje.**

33. Na **triintridesetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Gore št.: 29 do 43

Volišče bo v **stanovanjski hiši Matevža Šunte v Gorah.**

34. Na **štiriintridesetem volišču** volijo volilci, stanujoči:
Turje št.: 37 do 53 in 60

Volišče bo v **stanovanjski hiši Ladiislava Košiča.**

Občinska volilna komisija Hrastnik

Tozd Gradbeništvo – SGP Beton

RAZVOJ SKLADEN Z RAZVOJEM HRASTNIŠKEGA GOSPODARSTVA

Kot je določeno že s srednjeročnim planom SGP Beton oziroma tozda Gradbeništvo Hrastnik za obdobje 1986–1990 bo razvoj gradbene operative še naprej potekal v okviru delovne organizacije ter skladno s predvidenim razvojem gospodarstva v občini Hrastnik.

Pri visokih gradnjah se bodo pokazale potrebe po gradnji industrijskih objektov v občini in zunaj nje, predvideva pa se upočasnjeno rast gradnje novih stanovanj in hkrati pospešen razvoj prenove stanovanj.

Na osnovi družbenega plana občine Hrastnik predvidevamo, da bomo v srednjeročnem obdobju 1986–1990 zgradili 228 stanovanj s skupno površino okrog 12.000 kvadratnih metrov. To bi zaposlilo približno 30 odstotkov gradbene operative, medtem ko naj bi 40 odstotkov zajemala industrijska gradnja, 10 odstotkov nizke gradnje in preostalih 20 odstotkov vzdrževalna dela.

Kako najbolj izrabiti proizvodne zmogljivosti

Seveda bomo težili k najboljši možni izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti in k najbolj gospodarni gradnji. Pomemben delež pri tem bo predstavljala enotna tehnologija gradnje, prilagojena območju na katerem pretežno gradimo.

Pri nadaljnjem posodabljanju tehnologije, bomo v oplemenitveni obliki uporabljali gradbene materiale, ki jih proizvajamo v naši delovni organizaciji, in ki jih proizvaja Industrija gradbenega materiala. Pri visokih gradnjah bomo uporabljali visokostenske opaže. Na racionalnejšo gradnjo in zmanjšanje stroškov kvadratnega metra stanovanjske površine pa bo vplivala tudi boljša organizacija dela na gradbiščih. Hkrati bomo poskušali vplivati tudi na skrajševanje gradbenih rokov.

V okviru delovne organizacije je načrtovano sodelovanje z Rudarskim elektroenergetskim kombinatom Edvarda Kardelja Trbovlje. Sodelovanje bo temeljilo predvsem na snovanju, projektiranju in operativnem opravljanju investicijskih in vzdrževalnih del na gradbenih objektih ter infrastrukturi za dejavnosti, ki v kombinatu potekajo zunaj eksploatacijskih polj premoga. Odprt, a že daljši čas analiziran kompleks možnosti za sodelovanje pa je investicijska dejavnost pri odpiralnih delih v eksploatacijskih območjih rudnikov.

Ostali tozdi se bodo razvijali skladno s potrebami delovne organizacije

Ostale dejavnosti tozdov se bodo odvijale različno in v skladu s potrebami delovne organizacije.

Železokrivski obrat bo v bodoče deloval v nekoliko manjšem obsegu; predvsem za potrebe tozda, deloma pa tudi zunaj tozda.

Obrat za termoizolacije in hidroizolacije bo še naprej razvijal sistem termoizolacij in hidroizolacij (demit fasade, ostale izolacije za potrebe delovne organizacije).

V obratu betonarn bomo še naprej proizvajali gradbeni material. Program bomo dopolnili še z izdelavo nekaterih drugih proizvodov. Za potrebe rudnikov predvidevamo, poleg jamskih oblikovalcev, tudi izdelavo prednapetih ločnih elementov. V sodelovanju s Steklarno in Sijajem smo že pričeli poizkusno proizvodnjo posebnih betonskih stebrov za zunanje svetilke.

Marjan Golec

Poklicne želje naših osmošolcev

NUDITI INFORMACIJE O POKLICIH, KI BODO POTREBNI

Vpis v srednjo šolo je pomemben korak za osmošolca in njegove starše, saj je to za večino dokončna življenjska odločitev o izbiri poklica.

Čas za vpis se hitro bliža, učenci pa so še vedno v dilemi ali naj se odločijo za poklic, ki jim je pri srcu, ali naj se odločijo za poklic, ki jim bo zagotovil zaposlitev. Dostikrat želje učencev in potrebe združenega dela niso enake. Delovne organizacije razpisujejo dovolj štipendij (od I. do V. stopnje), da lahko »pokrijejo« celotno generacijo osmošolcev, čeprav se število kadrovskih štipendij iz elta v leto manjša. Pomembno je poudariti, da bodo vsi kadrovski štipendisti po končanem šolanju dobili tudi zaposlitev.

Neskladje, ki ga opazamo že nekaj let, nastaja zaradi ženskega dela populacije, ki ne more dobiti kadrovskih štipendij, ali jih ne dobi vsaj v zadostnem številu. Ženske predstavljajo več kot pol celotne generacije osmošolcev, štipendij za ženske poklice pa je le za po9lovico te generacije. Preostale bodo zato iskale možnosti za štipendije pri občinski skupnosti za zaposlovanje, ki pa jim ne more nuditi zaposlitve.

Organizacije združenega dela so v načrtu zaposlovanja do leta 1991 zapisale, da razen lastnih kadrovs-

kih pripravnikov – novega zaposlovanja ne bo. Zato je jasno, da se bodo morali učenci in njihovi starši odločiti o poklicu predvsem glede na možnosti za zaposlitev oziroma prevzeti odgovornost za zaposlitev, če bo učenec vztrajal pri izobraževanju za suficitaren poklic.

Naša družbenopolitična skupnost te odločitve ne more enostavno prevzeti na ramena staršev in otrok, saj niso le učenci tisti, ki s svojimi drugačnimi željami ne sledijo potrebam združenega dela. Odločitev o poklicu bi bila gotovo dosti lažja, če bi starši videli širšo perspektivo oziroma možnosti za zaposlitev otrok ob razvoju novih dejavnosti v občini.

Naša skupna naloga je torej ponuditi je treba učencem in njihovim staršem informacijo o razvojnih perspektivah občine in o poklicih, ki bodo z razvojem novih dejavnosti potrebni. In definirati je treba deficitarne in suficitarne poklice ter uporabiti mehanizem štipendiranja za usmerjanje učencev v perspektivne poklice.

Mojca Ulaga

Naš portret

LADISLAV KRAŠEVEC

Za bogastvo imamo vsak svoja merila... Veliko jih ob tem pomisli na denar; nekateri pomislijo na zdravje... Za Ladislava Kraševca pa je bogastvo znanje, ki ga sicer ne moreš kupiti, da pa se ga prigarati in je v vsakem pogledu dobro naložen kapital, ki ne izgublja vrednosti.

Raziskovalna in izobraževalna skupnost Slovenije sta leta 1986 zagotovili pogoje za izvedbo akcije 2000 mladih raziskovalcev, katere cilj je izboljšati kadrovske strukture oziroma obnoviti pretok kadrov na fakultetah, inštitutih in gospodarstvu. Tudi Ladislav Kraševc je izpolnil zahtevne pogoje razpisa in bil ob zagotovitvi, da se bo po končanem usposabljanju lahko zaposlil v Tovarni kemičnih izdelkov, sprejet v skupino. Računa, da bo do konca leta končal raziskovalno nalogo.

Še letos bo torej Ladislav Kraševc magister procesne kemije. Ob tem pa je kot osnovnošolec, do sko-

raj tik pred zdajci, mislil o sebi, da bo gradbenik:

»Oče in mama, oba sta bila zaposlena v gradbenem podjetju, pa se mi je kar nekako samo po sebi zdelo razumljivo, da bo tam nekoč delo tudi zame. Na šolo pa smo, mislim, da v sedmem razredu, dobili razpis Tovarne kemičnih izdelkov. Ponujali so ugodne pogoje, meni pa je kemija tudi vedno dobro šla. In rad sem jo imel. Zato sem šel na razgovor.

Tisto 'snubljenje', če lahko tako rečem, je bilo odločujoče; in danes vem, da je bila odločitev pravilna. Zdi se mi, da se mladi o svojem bodočem poklicu preveč odločajo po tem, kje bodo boljše zaslužili, manj pa se odločajo po svojih dejanskih sposobnostih. Človek naj bi delal tisto, kar ga veseli, za kar je sposoben. Vsako delo je častno in ima za tistega, ki ga opravlja z veseljem, svoj čar.

Glejte, kot študent sem prek servisa opravljal vsa mogoča dela, od čistilke naprej. Ne vem, zakaj takega dela na bi opravljal z vso odgovornostjo, če sem vedel, da je to potrebno, meni pa bo pomagalo doseči zastavljeni poklicni cilj; je omenil Ladislav mimogrede in nadaljeval:

Hrastniško gospodarstvo ima velike potrebe in možnosti za mlade ljudi, ki so željni znanja in dela. Večji problem nastane po končanem šolanju, ko se mladi niso pripravljeno vrtni. V letih študija, v enem od centrov, se navadiš stvari, ki so ti na voljo in postanejo potreben del življenja. V hrastniku si lahko gledališko predstavo ogledaš, ko

informacije, že znani kemijski izdelki. Zaradi tega ni izgubil stika s tovarno. Morda se bolj kot drugi zaveda svoje odgovornosti. Enkrat na teden pride v tovarno, da skupaj pregledajo opravljeno delo in se dogovorijo za nove naloge... O njegovi konkretni nalogi nisva govorila, saj gre v nekem smislu za poslovno tajnost tovarne.

»Ni nujno, da si znanstvenik, če delaš na inštitutu. Jaz že nisem. Sem fabriški inženir,« je sobesednik dejal preprosto in nadaljeval: »Naše delo je teamsko, dolgotrajno, večsah po velikih prizadevanjih celo neuspešno. Polento na več načinov se lahko naučiš kuhati v polovici leta, izdelati fosfate ali antibiotike v tako kratkem času se ne da. Hočem povedati to, da razvojne službe v delovnih organizacijah nimajo tistega mesta, ki jim gre. V uspešni gospodarski panogi naj bi bilo v razvoju zaposlenih 20-30 % vseh zaposlenih. V nasprotju s tem vse prevečkrat slišimo, da delavci v proizvodnji delajo za nas. Resnica je ta, da drug brez drugega ne moremo. Delavcu njegova pripravljenost za delo ne pomaga, če ni nekdo pred njim pripravil tehnološkega postopka in izdelka, ki ga bo proizvajal, in če za njim ni komercialista, ki bo ta izdelek prodal. Vmes pa so seveda še ekonomisti, gradbeniki, pravniki in drugi, ki so mu zagotovili druge pogoje za delo. Nikakor ne mislim, da bi moral biti nekaj posebnega. Enako kot vsakemu delavcu pa tudi meni godi, če je moje delo priznано in cenjeno.

Pred časom sem bil poslovno v Švici. Gostitelj je po končanih pogovorih ljubeznivo priporočil, katere zanimivosti v mestu si je vredno ogledati, kje kaj ugodno kupiti. Samo kimal sem, saj mi ne bi verjel, tudi če bi mu povedal, da za kaj takega nimam denarja, da bom raje poiskal poceni gostilno, da si napolnim lačen želodec.« Kisel Ladislavov nasmeh ob spominu na ta dogodek je povedal več kot besede.

Razumem ga. Pri skoraj tridesetih dejansko nima ničesar drugega razen znanja, ki ga žal še vedno premalo cenimo. Ni čudno, da danes slišiš mlade, ki pravijo: »Kaj bom rnil v šolo, saj od tega tako ne bom nič imel.«

Velik del odgovornosti za taka razmišljanja po njegovem mnenju nosijo kadrovske službe:

»Hm, ni dovolj, da dobiš mladega človeka, ki se je pripravil izobraževati po ponujenem programu. Navezati ga je treba na tovarno, da bo do nje čutil pripadnost, saj je to pogoj, da bo pri delu uspešen.

Rekel sem že, da je samo štipendija premalo. Zakaj ne bi štipendista med počitnicami pa tudi kakšno soboto povabili medse, mu povedali in pokazali, kje in kaj bo po usposabljanju delal, mu ponudili, da

Nadaljevanje na 12. strani

Osmošolci so povedali

VPISANA
ALI VPISAN -
KAM IN ZAKAJ

Vpisala sem se v medicinsko šolo v Celju. Ko sem bila še majhna, sem vedno občudovala ljudi v belem, ki so bili zdravniki. To veselje pa mi je ostalo do danes.

Sabina, 8. a.

Na informativnem dnevu bom šel na strojno-tehnično šolo. Že od nekdaj me veseli delo ob strojih.

Rado, 8. a.

Vpisala sem se v srednjo tekstilno šolo v Celju. Rada bi postala tekstilno-obrtna konfektionarka, ker me veseli obrt.

Alenka, 8. a.

Že od otroških let si želim postati turistični vodič. Rada potujem in se srečujem z ljudmi. Vpisala se bom v srednjo družboslovno šolo, nato pa na višjo turistično šolo.

Kristina, 8. a.

Vpisal sem se v naravoslovno-matematično šolo zato, ker me zelo zanimajo matematika in druge naravoslovne vede.

Mitja, 8. a.

Že, ko sem bila majhna, sem rada krojila obleke in jih tudi sešila. Z leti sem se marsikaj naučila ob mami, ki je šivilja. Odločila sem se, da bom sedaj šivala namesto nje.

Renata, 8. a.

Vpisala se bom na šolo za oblikovanje, če bom naredila sprejemne izpite. Rada imam risanje in oblikovanje, umetnost, slikanje. . .

Dušanka, 8. a.

Ladislav Kraševc iz Tovarne kemičnih izdelkov.

ti jo ponudijo, enkrat na mesec. V Ljubljani to lahko storiš takrat, ko sam čutiš potrebo, pa še izbiraš lahko. Da ob tem ne govorim o osnovnih življenjskih pogojih, stanovanju, onesnaženosti!

Če štipendist v času študija ni bil z ničemer drugim kot s štipendijo vezan na štipenditorja, se bo brez obotavljanja odločil proti domačemu kraju. Mu pač ne zadostuje le osem ur dela v tovarni, kjer se najde še kdo, ki ga pri delu zavira iz gole bojazni, da bi kdo vedel več od njega. Ostane mu morda še klepet ob kozarčku ali kavi, buljenje v televizijo. To ni polnokrvno življenje, temveč je intelektualno propadanje. Ne, tudi sam ne bi bil zadovoljen s tem.«

Verjetno je imel Ladislav res nekoliko več sreče, kot večina drugih. Bistveni razlog je v tem, da mu v Hrastniku ni bilo mogoče zagotoviti vseh pogojev za normalno delo. Tako je redno zaposlen v TKI, delo pa opravlja na Kemijskem inštitutu Boris Kidrič v Ljubljani. Mogoče se res sliši malo čudno, čeprav je to v svetu nekaj običajnega. Na inštitutu so mu na voljo naprave in oprema, ki jih v Hrastniku po vsej verjetnosti ne bomo nikoli imeli, oziroma bi bil tak nakup ekonomsko neutemeljen. Na razpolago so mu potrebne

